

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

moldcell
FOUNDATION

casmed
Asociația Obștească

UNIVERSITATEA VÂRSTEI A TREIA BĂLȚI

Această publicație a fost elaborată cu suportul UNFPA în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării, cu suportul Fundației Moldcell și Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, cu susținerea financiară a Guvernului Marii Britanii și UNFPA.

Context

■ Datele statistice relevă faptul că Republica Moldova se confruntă cu un ritm alert de îmbătrânire a populației. Ponderea populației vârstnice este în creștere. În 2024, 1 din 4 persoane din țară are peste 60 de ani. Până în 2040, populația vârstnică va constitui 30% din populația țării.

Studiul „Generații și Gen” (GGS) reflectă faptul că învățarea pe tot parcursul vieții și competențele digitale sunt foarte importante pentru toate generațiile. De exemplu, persoanele în etate pot accesa serviciile publice și participa în comunitate, prin intermediul diferitor platforme digitale. Generațiile se pot conecta, indiferent de distanța socială și cea fizică. Beneficiile digitalizării au fost reconfirmate în cadrul mai multor programe sociale, implementate de UNFPA, în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Pe parcursul ultimilor ani, Fondul ONU pentru Populație, în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Fundația Moldcell, HelpAge Moldova și AO „CASMED”, a implementat programe locale de învățare pe tot parcursul vieții și de dezvoltare a competențelor digitale, capacitanđ peste 2500 persoane în etate, din 31 de regiuni ale țării.

Cu scopul de a crea mai multe oportunități de îmbătrânire activă și sănătoasă, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în parteneriat cu UNFPA, a dezvoltat Programul Național pentru Îmbătrânire Activă și Sănătoasă pentru anii 2023-2027, care a fost aprobat pe data de 28 iunie, 2023.

Creșterea numărului persoanelor vârstnice care participă în programe de învățare și activități comunitare, pentru împuternicirea lor, reprezintă unul dintre obiectivele Programului Național.

În anul 2023, a fost lansat programul-pilot „Universitatea Vârstei a Treia”, care are drept scop sporirea nivelului de participare a vârstnicilor în programe de învățare și dezvoltare a competențelor digitale. În anul 2024 programul Universitatea vârstei a 3-a a fost extins la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul. Acest program mai facilitează interacțiunea socială, reducând sentimentul de izolare și singurătate. Programul este implementat de Universitatea de Stat din Republica Moldova și „Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu din Cahul, în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Fondul ONU pentru Populație și Fundația Moldcell.

Misiunea Universității Vârstei a Treia

Misiunea UV3 este de a oferi persoanelor în etate oportunități de învățare pe tot parcursul vieții, de a le crea un mediu favorabil pentru socializare și comunicare, astfel încât să fie în continuare active și implicate, să simtă că sunt utile și valorificate în societate, să-și dezvolte cunoștințe și competențe, pentru a face față provocărilor și pentru a participa activ în comunitate.

Ce reprezintă Universitatea Vârstei a Treia?

UV3 este un program internațional, o formă de educație nonformală, ale cărei obiective sunt implicarea, dezvoltarea abilităților și motivarea membrilor comunității (în special a persoanelor în etate).

În Republica Moldova, Universitatea Vârstei a Treia este un program-pilot lansat de către Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA), în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Fundația Moldcell, cu suportul financiar al Agenției Cehe pentru Dezvoltare, și Guvernul Marii Britanii.

Istoricul UV3 ca program educațional pentru seniori

1973

A luat naștere primul program de educație de tip UV3. Universitatea Vârstei a Treia a fost fondată la Universitatea de Științe Sociale din Toulouse (Franța), la inițiativa profesorului Pierre Vellas.

1975

Prima UV3 fondată în Polonia, de către Halina Szwarc, gerontologă, la Centrul Medical din Varșovia.

1975

Prima UV3 din Italia, fondată la Torino.

1982

Prima UV3 din Regatul Unit, înființată la Cambridge, de către profesorul Peter Laslett, sociologul Michael Young și scriitorul Eric Midwinter.

1983

Prima Universitate pentru seniori din China, înființată în orașul Ji'nan, din provincia Shandong.

1984

Prima UV3 din Australia, orașul Melbourne.

1985

Prima UV3 din Finlanda, fondată la Universitatea din Jyväskylä.

1986

Prima UV3 din Republica Cehă, fondată în orașul Olomouc.

1990

Prima UV3 din Slovacia, înființată la Universitatea Comenius din Bratislava.

1991

Prima UV3 din Croația, fondată în cadrul „Universității Deschise Publicului” din Zagreb.

1995

Este inițiată mișcarea UV3 în Irlanda, susținută de politicianul Michael D. Higgins.

2016

Prima UV3 din România. Este înființată la Galați, în cadrul Universității „Dunărea de Jos”, de către Violeta Patrașcu, doctor și profesor universitar.

2023

Este fondată prima UV3 din Republica Moldova, în cadrul Universității de Stat din Moldova.

2024

Programul UV3 este extins în cadrul Universităților de Stat „Alecu Russo” din Bălți și „Bogdan Petriceicu Hașdeu din Cahul”.

Cursuri și oportunități de învățare

- Durata studiilor la UV3 – 1 an, divizat în 2 semestre.
- Beneficiarii pot selecta maximum 2 cursuri pe care să le studieze, câte 1 per semestru
- cursurile se desfășoară în format fizic, la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți
- Lecțiile sunt disponibile în limbile română și rusă.
- O grupă de studenți seniori este formată din 18-20 de persoane.

Oferta educațională a Universității Vârstei a Treia:

Cursuri

1. Dezvoltarea competențelor digitale

2. Limba engleză pentru seniori

Condiții de realizare

- Durata unui curs: 14 ore academice.
- Durata unei lecții: 90 de minute (două ore academice).
- Orele au loc o dată pe săptămână, timp de 7 săptămâni.
- La finele cursului, studenții seniori susțin o probă de evaluare.

Atelierile tematice vor fi planificate cel puțin două pe lună.

Procesul de înscriere

Înscrierea la UV3 are loc prin:

- completarea formularului în format online (distribuit pe rețelele sociale și pe paginile partenerilor de dezvoltare)

sau prin

- completarea în format fizic, la sediul Centrului de resurse pentru Formare Continuă din cadrul USARB

Condiții de participare:

- vârsta de peste 60 ani
- disponibilitatea de a se deplasa la USARB Bălți
- persoane interesate să învețe și să se implice activ în comunitate
- care nu au absolvit edițiile anterioare ale programului

Cursul „Dezvoltarea abilităților digitale”

Ponderea populației vârstnice care utilizează tehnologiile moderne, în special internetul, ca sursă de informare și platformă pentru socializare, este în creștere. Pentru mulți dintre cei care au acces la internet acasă sau într-un spațiu public (de exemplu, biblioteca), rețelele sociale și alte platforme online reprezintă o modalitate de a menține legătura cu prietenii și membrii familiei, astfel fiind prevenit sau redus riscul de izolare socială (singurătate, stres, anxietate).

„Dezvoltarea abilităților digitale” are scopul de a sprijini seniorii în integrarea activă în societatea digitală, oferindu-le cunoștințele și încrederea necesară pentru a utiliza tehnologia în viața de zi cu zi. Prin exerciții practice, explicații clare și o abordare pas cu pas, participanții învață să folosească telefoanele mobile, internetul și aplicațiile digitale într-un mod sigur, util și plăcut. Programul promovează alfabetizarea digitală ca formă de independență și participare socială: seniorii devin mai conectați, mai informați și mai implicați în comunitate.

În cadrul cursului, studenții:

- Utilizarea telefonului mobil și aplicațiilor de bază fără ajutor extern;
- Să comunice online cu familia, prietenii și comunitatea;
- Să caute și să folosească informații utile din mediul digital;
- Să recunoască și evite riscurile online (informații false, tentative de fraudă);
- Să acceseze servicii publice electronice, crescându-și autonomia și încrederea;
- Să devină membri activi ai unei comunități digitale solidare și responsabile.

Cursul „Limba engleză pentru seniori”

Prin participarea la acest curs, studenții seniori au oportunitatea de a-și dezvolta abilități noi, de a interacționa cu persoane din diverse domenii și de a-și lărgi orizonturile culturale. Cursul nu doar îmbunătățește competențele lingvistice, prin oferirea accesului la o varietate de resurse educaționale, culturale și de divertisment, ci și contribuie la o viață mai activă și împlinită.

Cursul „Limba engleză pentru seniori” are ca scop dezvoltarea competențelor de comunicare de bază în limba engleză, într-un mod simplu, plăcut și adaptat ritmului de învățare al participanților. Programul este conceput special pentru seniori și pune accent pe utilizarea practică a limbii în situații cotidiene – comunicarea cu familia din străinătate, călătoriile, navigarea pe internet sau interacțiunea socială.

Prin activități interactive, conversații ghidate și exerciții relaxante, participanții își dezvoltă încrederea de a vorbi și înțelege engleza, chiar și fără experiență anterioară.

În cadrul cursului, studenții:

- exersează formule de salut și de prezentare pentru conversații simple;
- învață vocabularul elementar privind rutina zilnică, alimentație, hobbyuri, mediul de trai, mediul înconjurător;
- învață vocabularul elementar necesar pentru călătorii.

Experiența primului an UV3 LA Bălți

Primul curs din cadrul programului Universitatea Vârstei a Treia la USARB Bălți a fost lansat pe data de 1 octombrie 2024. Universitatea din Bălți a preluat modelul UV3 dezvoltat de Universitatea de Stat din Moldova, ajustând modulele pentru cele 2 cursuri oferite seniorilor:

1. Dezvoltarea competențelor digitale
2. Limba engleză pentru seniori

În anul de studii 2024, la Bălți au fost înscriși 65 de studenți seniori, repartizați în trei grupe (două grupe cu predare în limba română și 1 grupă cu predare în limba rusă).

Principalele beneficii oferite de UV3 vârstnicilor sunt: oportunități de învățare, interacțiune socială, dezvoltare personală.

Aspectele semnificative învățate în cadrul cursurilor:

- Utilizarea telefonului mobil nu numai pentru a comunica, dar și pentru a folosi aplicațiile.
- Navigarea sigură pe internet.
- Utilizarea poștei electronice prin intermediul telefonului.
- Utilizarea aplicațiilor YouTube, Viber, WhatsApp, Facebook.
- Asigurarea confidențialității datelor personale.
- Accesarea serviciilor online.
- Siguranța pe online.
- Respectul și ascultarea reciprocă.
- Recunoașterea și pronunțarea corectă a literelor alfabetului englez.
- Scrierea și citirea cuvintelor simple.
- Folosirea formulelor de salut în conversații simple.
- Susținerea conversațiilor scurte pe diferite teme ca: zilele săptămânii, alimente preferate, ocupații preferate, descrierea locuinței, etc.
- „Am învățat că viața trebuie trăită sănătos și să ne bucurăm de ea”.
- „Am învățat să avem mai multă răbdare, să fim amabili, după 60+ viața abia începe”.

65 de studenți seniori cu vârsta 60+ au absolvit cu succes programul UV3 în anul 2024, iar alți 40 de seniori sunt participanți ai programului în anul 2025

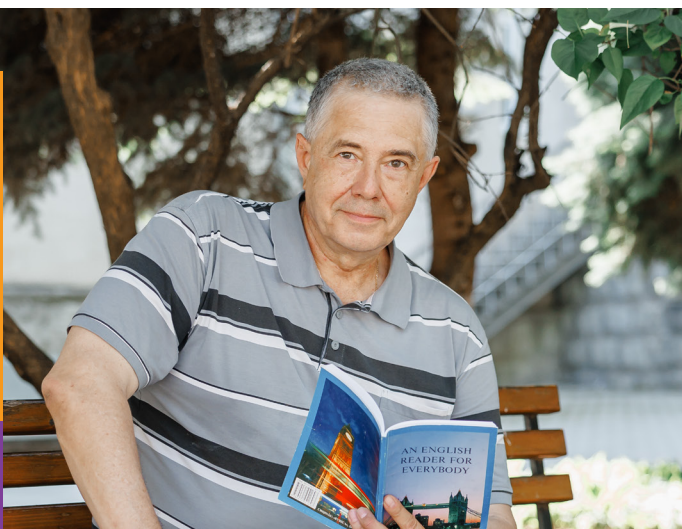
Experiența primului an al Universității Vârstei a Treia la Bălți a demonstrat interesul sporit al seniorilor din regiune pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Atitudinea responsabilă și motivația de a studia în continuare sunt o sursă de inspirație pentru generația tânără și un obiectiv de a sprijini și în continuare astfel de programe pentru seniori

Povești de succes și testimoniale

„Am fost foarte fericiți că am fost selectați și admiși în program. Sâmbetele au devenit zile speciale pentru noi. Ne pregăteam pentru lecții ca niște adolescenți.

Cursurile începeau la ora 9:00 fix – nimeni nu întârzia niciodată, chiar dacă veneam din cartiere diferite. Ne-am adaptat rapid și ușor, datorită profesionalismului profesorilor noștri.”

Andrei Vloh – 62 ani, refugiat din Ucraina, absolvent UV3 la USARB Bălți

„Universitatea pentru Vârsta a Treia mi-a redat încrederea că pot învăța oricând. Am învățat să folosesc telefonul, să vorbesc cu nepoții prin internet și chiar să citesc știri online. Mai mult decât un curs, a fost o familie în care m-am simțit respectată și ascultată.”

Eugenia Zabulica, 70 ani, absolventă UV3, USARB

